

اثر الگوی کاشت ردیفی و فاصله کاشت بر گلدهی و کیفیت گل شاخه بریده گلایول

محمد حسین دانشور (۱)، مختار حیدری (۲)

۱- دانشیار گروه باغبانی، دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین، ملاثانی، خوزستان ۲- استادیار گروه باغبانی، دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین، ملاثانی، خوزستان

در این آزمایش اثر تیمارهای کشت پدازه ها در الگوی کاشت یک ردیفه با فاصله 20×30 سانتیمتر (تیمار شاهد) و الگوی کاشت دو ردیفه و سه ردیفه (۲۰ سانتیمتر روی ردیف، ۳۰ سانتیمتر بین ردیف های اصلی و همچنین فاصله های ۱۵، ۲۰ و ۲۵ سانتیمتر بین ردیف های فرعی) بر گلدهی و کیفیت گل شاخه بریده گلایول رقم اسکار بررسی شد. نتایج نشان دادند که کشت پدازه در الگوی کاشت سه ردیفه با فاصله ۲۵ سانتیمتر بین ردیف های فرعی و همچنین کشت پدازه در الگوی کاشت دو ردیفه و سه ردیفه با فاصله بین ردیف های ۱۵ و ۲۰ سانتیمتر باعث کاهش معنی دار وزن گل شاخه بریده، قطر ساقه و ارتفاع خوشه گل شد. ارتفاع گل شاخه بریده فقط در تیمار کاشت دو ردیفه با فاصله ۲۵ سانتیمتر بین ردیف های فرعی تفاوت معنی داری با تیمار شاهد نشان داد و در سایر تیمارها به طور معنی داری نسبت به تیمار شاهد کاهش یافتند. در تیمار الگوی کاشت سه ردیفه با فاصله ۲۵ سانتیمتر بین ردیف های فرعی و همچنین کاشت بین ردیف ها، تعداد پدازک ها به طور معنی داری نسبت به تیمار شاهد کاهش یافت. تیمارهای آزمایش اثر معنی داری بر قطر گل شاخه بریده، ارتفاع خوشه گل، طول، عرض و وزن پدازه ها نداشتند. نتایج نشان دادند با کاشت گلایول در الگوهای کاشت دو یا سه ردیفه، کاهش فاصله بین ردیف ها باعث کاهش کیفیت گل شاخه بریده می شود. پیشنهاد می گردد مطالعات بیشتری در زمینه تغییر فاصله بین ردیف های فرعی انجام شود.

مقدمه:

افزایش تراکم و تغییر الگوی کاشت بدون اینکه موجب کاهش کیفیت گردد، یکی از موارد قابل توجه تولیدکنندگان گلهای بریدنی است. در مورد تاثیر فاصله کاشت در گلایول و سایر گیاهان سوخدار مطالعات مختلفی انجام گردیده است ولی با وجود اینکه تغییر الگوی کاشت یکی از روش هایی است که می تواند تراکم، مدیریت زراعی و فعالیت های فیزیولوژیکی گیاهان را تحت تاثیر قرار دهد، در مورد مقایسه اثرات الگوی کاشت بر رشد و گلدهی گیاهان زینتی گزارش های محدودی وجود دارد. در مطالعات مختلف تاثیر الگوهای مختلف کاشت بر گلدهی و خصوصیات گل بریده گلایول مورد بررسی قرار گرفته است (۱، ۲، ۳). این آزمایش به منظور مقایسه اثر الگوهای کاشت یک، دو و سه ردیفی در فواصل کاشت مختلف بر کیفیت گل شاخه بریده گلایول در کشت زمستانه در شرایط آب و هوایی ملاثانی (خوزستان) انجام شد.

مواد و روش ها:

این آزمایش در قالب طرح کامل تصادفی با هفت تیمار و سه تکرار (هر تکرار شامل یک کرت به ابعاد 2×5 متر) انجام شد. تیمارهای آزمایش شامل موارد زیر بودند: کاشت یک ردیفه: فاصله روی ردیف ۲۰ سانتیمتر و بین ردیف ۳۰ سانتیمتر (تیمار شاهد)، کاشت دو ردیفه: فاصله روی ردیف ۲۰ سانتیمتر، بین ردیف اصلی ۳۰ سانتیمتر و بین ردیف فرعی ۲۵، ۲۰ و یا ۱۵ سانتیمتر، ۳- کاشت سه ردیفه: فاصله روی ردیف ۲۰ سانتیمتر، بین ردیف اصلی ۳۰ سانتیمتر و بین ردیف فرعی ۲۵، ۲۰ و یا ۱۵ سانتیمتر کاشت پدازه های گلایول (رقم اسکار) در هفته آخر آذر ۱۳۸۷ انجام گردید. پس از شروع گلدهی (هفته سوم فروردین ۱۳۸۸) برداشت گل ها به صورت روزانه انجام شد. بعد از برداشت، ویژگی های گل بریده شامل وزن، ارتفاع، قطر ته ساقه، طول قسمت گلدهنده، نسبت طول قسمت گلدهنده به طول شاخه گل بریده و شاخص وزن شاخه گل بریده و روند گلدهی اندازه گیری گردید. مقایسه میانگین ها با آزمون دانکن (۵ درصد) انجام شد.

نتایج و بحث:

نتایج نشان دادند تغییر الگوی کاشت از یک ردیفه به سه ردیفه به همراه کاهش فاصله بین ردیف های فرعی و یا کاهش زیاد فاصله کاهش بین ردیف های فرعی در الگوهای کاشت دو ردیفه (استفاده از فاصله های کاشت ۲۰ و یا ۱۵ سانتی متر بین ردیف های فرعی) موجب کاهش خصوصیات کیفی گل بریده گلابول مانند وزن شاخه گل بریده، ارتفاع شاخه گل بریده و طول قسمت گل بریده گردید. افزایش تراکم (افزایش ردیف های کاشت یا کاهش فاصله بین ردیف های فرعی به خصوص در الگوی سه ردیفه) موجب کاهش ارتفاع شاخه گل بریده گردید. استفاده از الگوهای کاشت دو ردیفه به همراه کاهش فاصله بین ردیف های فرعی و یا الگوی کاشت سه ردیفه و افزایش تراکم کاشت موجب کاهش طول قسمت گلدهنده در گل بریده گلابول گردید. تیمارهای الگوی کاشت و یا فاصله کاشت اثر معنی داری بر وزن پدازه نداشتند، در حالیکه گزارش شده نحوه کاشت می تواند وزن پدازه گلابول را تحت تاثیر قرار دهد (۴). نتایج نشان دادند ارتفاع گل آذین و نسبت طول قسمت گلدهنده به ارتفاع شاخه گل بریده تحت تاثیر تیمارهای آزمایش قرار گرفتند. این دو شاخص به عنوان معیارهای مناسب جهت ارزیابی اثر الگوی فاصله کاشت بر کیفیت گل بریده پیشنهاد می گردند. اگرچه هدف استفاده از روش هایی مانند تغییر فاصله یا الگوی کاشت در گیاهان پیازی افزایش تراکم کاشت، افزایش بهره برداری از زمین و کاهش هزینه های کارگری می باشد، ولی با توجه به نتایج این آزمایش در مورد کاهش خصوصیات کیفی گل بریده پس از تغییر در الگوی کاشت از یک ردیفه به دو ردیفه با فاصله های بین ردیف فرعی ۲۰ و با ۱۵ سانتی متر یا سه ردیفه به همراه کاهش فاصله کاشت، به نظر می رسد استفاده از الگوی دو ردیفه می تواند با حداقل تاثیر بر خصوصیات گل بریده در افزایش تراکم موثر باشد. قبل از توصیه کاربرد تجاری این روش، بررسی واکنش ارقام در شرایط آب و هوایی مورد نظر لازم است.

گزیده منابع

- ۱- دانشور، م. ح. و حیدری، م. ۱۳۸۸. بررسی اثر تراکم گیاه و الگوی کاشت بر رشد و خصوصیات گل بریده گلابول. نشریه علوم باغبانی (علوم و صنایع کشاورزی). جلد ۲۳، شماره ۲، صص: ۴۰-۳۲.
- 2- McKay, M. E., Tommerup, J. A. and Byth, D. E. 1981. The influence of photoperiod and plant density on yield of winter-grown gladioli in Queensland. *Sci. Hort.* 14:171-179.
- 3- Singh, K. P. 2002. Effect of planting methods and earthing on gladiolus. *Ann. Agric. Res.* 23:7230-7235.

The Influence of Row Culturing Design and Culturing Distance on Flowering and Quality of Gladiolus Cut Flower

M. H. Daneshvar and M. Heidari

Department of Horticulture, Ramin Agriculture and Natural Resources University, Mollasani, Iran.

Abstract

In this research, the effect of one row culturing design, two row and three row bed on flowering and quality of Gladiolus (*Gladiolus hybrida* cv. Oscar) cut flower in climatic condition of Mollasani (Khuzestan province which is located in south west of Iran) was investigated. The treatment were the cultivation of corms in on row design of 30 to 20 cm (control treatment) and cultivation design of two- bed and three-bed row (20 cm on row, 30 cm between main row and/or pattern with distance of 15, 20 and 25 cm between subordinate row). The result showed that cultivation of corm in three-row bed pattern with distance of 25 cm between subordinate row and/or pattern cultivation of two-bed and three-bed row in distance between subordinate rows of 15 and 20 cm causes significant decreases on weight of cut flower, stem diameter and height of spike. The height of cut flower only in treatment of two-bed row with distance of 25 cm between subordinate rows was not significant differences with control treatments. In treatment of three-bed cultivation pattern with distance of 25 cm between subordinate rows, the number of cormels had significant decreases with control treatment. The number of floret, only, in cultivation pattern of two-bed and three-bed row with distance of 15 cm between rows had significant decreases with control treatment. The treatment of test had no significant effect on diameter of cut flower, height of spike, diameter, width and weight of corms. At the end, the results showed that the cultivation of Gladiolus in pattern of few rows is possible but the decreases of distance between rows causes the quality of cut flower decreased. It is necessary in each area, more study should be done in order to the change distance between subordinate rows.